

Rapport Nr. 0543

Archeologienota

Haacht, Station
Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.2	Resultaten vooronderzoek	2
2.3	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	7
3	Programma van maatregelen	8
4	Lijst met figuren	9
5	Bibliografie	10

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2021-021
Projectcode Onroerend Erfgoed		2021A168
locatie	Provincie	Vlaams-Brabant
	Gemeente	Haacht
	Straat	Provinciesteenweg
Kadastrale gegevens	Gemeente	Haacht
	Afdeling	3
	Sectie	A
	Percelen	14z, 14y, 14v, 14r, 14s, 427a, 14c2, 14b2
Coördinaten	Noordoost	X: 4.61371,50.96703 Y: 167207.350,184113.688
	Noordwest	X: 4.61371,50.96703 Y: 167207.350,184113.688
	Zuidoost	X: 4.61356,50.96664 Y: 167196.358,184070.916
	Zuidwest	X: 4.61490,50.96645 Y: 167291.185,184049.692
Oppervlakte plangebied		Ca. 4.350 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 2.750 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de geplande bouw van woningen aan de Provinciesteenweg te Haacht. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Haacht. In de historische bronnen komt de gemeente pas voor in de eerste helft van de 12^e eeuw, als "Hacht". Dit betekent waarschijnlijk 'haag'; m.a.w. een plaats waar veel hagen groeiden. In het dialect van de omgeving wordt Haacht uitgesproken als "Hoght", wat ook letterlijk 'haag' betekent. De gemeente ontstond langs een oude verbindingsweg tussen Leuven en Lier. Naast enkele vuursteenvondsten werd ook archeologie aangetroffen uit de metaaltijden en de Romeinse periode.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 7 en 18 m + TAW. Het plangebied zelf bevindt zich tussen 7,3 en 9,9 m + TAW. Op 80 meter afstand van het plangebied stroomt in het noorden de Leibeek die noordwestelijk uitmondt in de Dijle. Net ten westen en zuiden van het plangebied heeft er duidelijk een artificiële ophoging van de bodem plaatsgevonden bij de aanleg van de provinciebaan en de spoorweg. Voor het plangebied zelf is er geen groot hoogteverschil te bemerken met de meer noordelijke en oostelijke zones. In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de oostelijke uitloper van de Vlaamse Vallei.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als OB (bebouwde zone) voor het westelijk gedeelte, ON (opgehoogde grond) voor de meest zuidelijke zone en Eep (sterk gleyige kleibodem zonder profiel) voor het oostelijk gedeelte. Het gebied waar de geplande bodemingrepen plaatsvinden, bevindt zich bijna volledig in de zone die gekarteerd staat als OB (bebouwde zone). De oorspronkelijk aanwezige bodem zal waarschijnlijk Eep betreffen. Meer specifiek betreft deze Eep een hydromorfe, sterk gleyige, alluviale grondwatergrond, gekenmerkt door een grijsachtige bovengrond die rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. Tussen 80 en 120 cm treedt een blauwgrijs reductiehorizont op. Deze natte bodems wijzen op een lager potentieel voor de aanwezigheid van archeologische resten. Mensen uit het verleden verkozen vaak drogere gronden om activiteiten uit te voeren en bijgevolg sporen achter te laten.

Naar aanleiding van infiltratiemetingen binnen het plangebied werd door de Bodemkundige Dienst van België vzw de bodem onderzocht. Hierbij werd over heel het terrein een zeer losse en verstoorde bodem aangetroffen: de C-horizont werd vermengd aangetroffen met de tertiaire ondergrond. Bij deze boringen werd zeker vanaf 50 cm een groenoranje horizont aangetroffen: dit wijst op een vermenging van de C-horizont met de tertiaire ondergrond en een algemene verstoring. Eventueel

aanwezige archeologische sporen zijn hierdoor in het verleden al uitgewist.¹ De oorspronkelijke tertiaire bodem zou de Formatie van Maldegem betreffen, bedekt door het lid van Ursel. Dit lid bestaat uit homogene, grijsblauwe klei die geleidelijk, via een textuurverlichting en een toename van het glauconiet overgaat in het Lid van Asse. Deze grijsblauwe klei werd niet aangetroffen tijdens de uitgevoerde boringen.

Controleboringen toonden aan dat binnen het plangebied voornamelijk bodemtype Eep kan gekarteerd worden, een sterk gleyige kleibodem zonder profiel. Dit past perfect bij de fluviatiele zone aangeduid op de quartaire kaart. Het zijn ook deze fluviatiele afzettingen die werden aangeboord. Enkel op de uiterste zuidgrens van het plangebied werd mogelijk een natte zandleembodem met sterk gevlekte Bf-horizont aangetroffen. De controleboringen zijn ietwat tegenstrijdig met de sonderingen, echter blijft de verwachting op het aantreffen van archeologie zeer klein.

Uit de raadpleging van de CAI blijkt dat de omgeving enkele archeologische vondsten en sporen kent. Het betreft voornamelijk relictten uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Ook een gevechtlinie uit de 18^e eeuw werd gedocumenteerd. Op ongeveer 700 meter ten zuidoosten van het plangebied werden archeologische resten aangetroffen die te dateren zijn in de metaaltijden en middeleeuwen. De gekende archeologische bronnen wijzen niet op een verhoogd potentieel op archeologie binnen het plangebied.

Op het plangebied staan enkele gebouwen die de ondergrond hebben verstoord. Het betreft in het noordwestelijk gedeelte de drie woningen met huisnummers 44, 46 en 48 waarbij de fundering minimaal 80 cm diep gaat. Deze dienen bij de geplande werken ook afgebroken te worden. Centraal gaat het om enkele bijgebouwen.

Op basis van bovenstaande gegevens is er een zeer kleine archeologische verwachting toe te schrijven voor sites uit de steentijd, de metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen en recentere perioden). Het terrein lijkt op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek en de controleboringen ongeschikt voor bewoning, begraving of ambachten in het verleden.

¹ VERSPECHT & RENS 2021

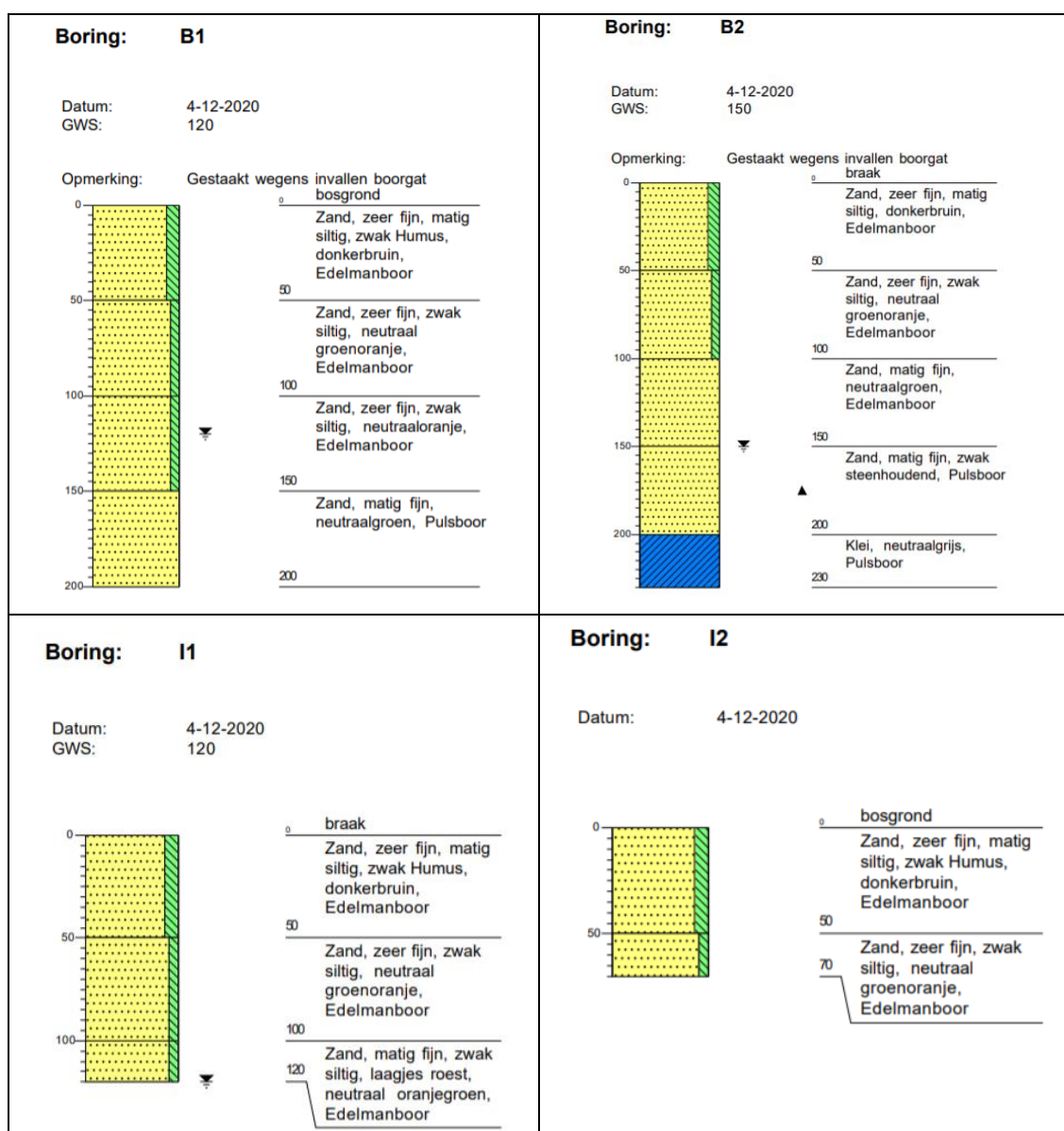
Figuur 1: Situering van de boringen ²

² VERSPECHT & RENS 2021, p 5

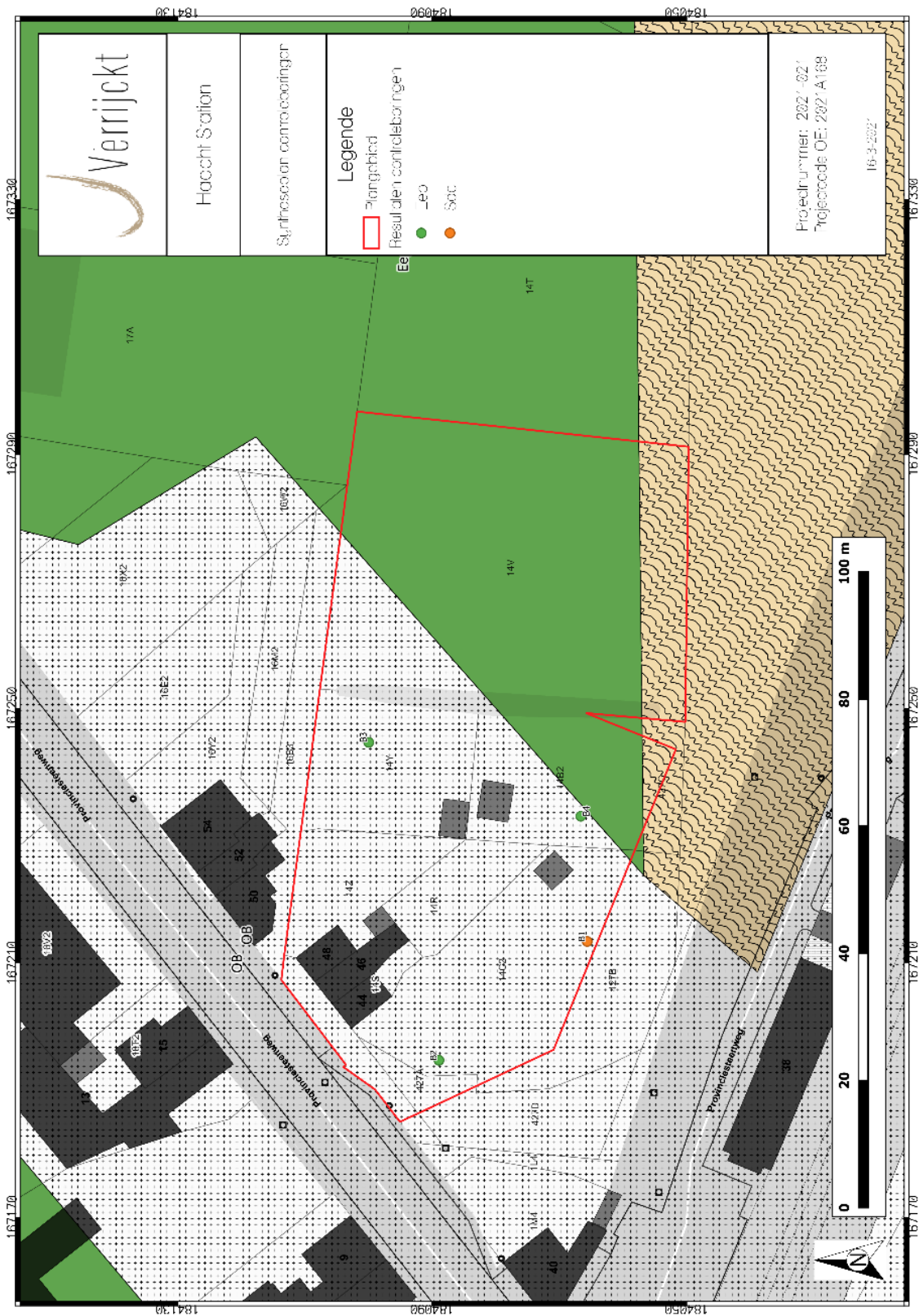
Figuur 2: Foto's van de uitgevoerde boringen ³

Figuur 3: Boorstaten met dieptes ⁴

³ VERSPECHT & RENS 2021

⁴ VERSPECHT & RENS 2021

Figuur 4: Syntheseplan van de controleboringen op de bodemkaart.⁵

⁵ DOV VLAANDEREN 2020.

Figuur 5: Boorprofielen B1 t/m B4 (© J. Verrijckt bvba)

2.3 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat het terrein zich bevindt binnen quartaire fluviale zone. De kans op het aantreffen van een nederzetting-, begraving- of ambachtssite is dan ook bijzonder klein. Door het lage potentieel op kennisvermeerdering beslist J. Verrijckt bvba om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

3 Programma van maatregelen

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Deze beslissing steunt op onderstaande redenering:

- Voldoende aardkundige info om de verwachting op een archeologische site bij te stellen naar zeer klein. Binnen het plangebied werd voornamelijk een sterk gleyige kleibodem zonder profiel aangetroffen. De klei werd gekenmerkt door natte klei en verwijst naar de quartaire fluviatiele afzettingen in de bodem. Er werd in geen enkele van de boringen sedimenten van eolische oorsprong aangetroffen wat wil zeggen dat een eventuele donk binnen het plangebied afwezig is. De verwachting voor een nederzittings-, begravings- of ambachtssite is binnen dergelijke fluviatiele zone bijzonder klein te noemen.
- Op het plangebied staan enkele gebouwen die de ondergrond hebben verstoord. Het betreft in het noordwestelijk gedeelte de drie woningen met huisnummers 44, 46 en 48 waarbij de fundering minimaal 80 cm diep gaat. Deze dienen bij de geplande werken ook afgebroken te worden. Centraal gaat het om enkele bijgebouwen.
- Het oostelijk gedeelte van het plangebied blijft bewaard in de vorm van een bos.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

4 Lijst met figuren

Figuur 1: Situering van de boringen	4
Figuur 2: Foto's van de uitgevoerde boringen	5
Figuur 3: Boorstaten met dieptes	5
Figuur 4: Syntheseplan van de controleboringen op de bodemkaart.	6
Figuur 5: Boorprofielen B1 t/m B4 (© J. Verrijckt bvba).....	7

5 Bibliografie

BORSBOOM, A. & P. VERHAGEN, 2012. KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P). SIKB

VERSPECHT P., RENS M., 2021. Infiltratiemetingen Provinciesteenweg 44 Haacht, Project PMIPV20864.